

Zadeva: Odgovor na mnenja in pripombe zainteresirane javnosti na objavljeno analizo priključitve na javno komunikacijsko omrežje in dostopa do javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji

Agencija je z odločbo št. 38243-8/2016/4 z dne 24. 11. 2016 za dobo treh let od 2. 12. 2016 naprej določila izvajalca univerzalne storitve priključitve na javno komunikacijsko omrežje in dostop do javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji. Agencija je skladno s 118. členom Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012, 110/2013, 40/2014-ZIN-B, 54/2014 - odl. US, 81/2015 in 40/2017; v nadaljevanju: ZEKom-1) šest mesecev pred potekom veljavnosti odločbe št. 38243-8/2016/4 z dne 24. 11. 2016 o določitvi izvajalca storitve iz nabora univerzalne storitve, izvedla Analizo storitve priključitve na javno komunikacijsko omrežje in dostopa do javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji za potrebe izvajanja univerzalne storitve.

V analizi so podani naslednji predlogi in ocenjene posledice:

- PREDLOG A: izvajalca dostopa do telefonskega omrežja in interneta na fiksni lokaciji se ne določi,
- PREDLOG B: imenovanje izvajalca dostopa do telefonskega omrežja in interneta na fiksni lokaciji za dobo 5 let in ohranitev sedaj veljavne prenosne hitrosti in
- PREDLOG C: imenovanje izvajalca dostopa do telefonskega omrežja in interneta na fiksni lokaciji za dobo 5 let in dvig prenosne hitrosti nad 4 Mbit/s

Agencija je dne 28. 5. 2019 objavila predmetno analizo na svojih spletnih straneh ter obenem pozvala zainteresirano javnost, naj nanjo poda svoje pripombe oziroma predloge in mnenja do 28. 6. 2019.¹

V zgoraj določenem roku je agencija prejela mnenja in pripombe družb:

- A1 Slovenija, telekomunikacijske storitve, d.d., Šmartinska cesta 13B, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: A1 Slovenija),
- Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Telekom Slovenije).

Agencija je dne 9. 7. 2019 objavila prejete pripombe zainteresirane javnosti.² Skladno s tretjim odstavkom 204. člena ZEKom-1 agencija v nadaljevanju povzema tiste trditve, mnenja in predloge, ki se sklicujejo na ugotovitve analize, in predloge, kakor izhajajo iz obravnavane analize ter odgovarja nanje ter navaja način, kako so bila upoštevana, oziroma razloge, zaradi katerih niso bila upoštevana.

¹ [https://www.akos-rs.si/analiza-storitve-prikljucitve-na-javno-komunikacijsko-omrezje-in-dostopa-do-javno-dostopnih-telefonskih-storitev-na-fiksni-lokaciji-\(univerzalna-storitev\)](https://www.akos-rs.si/analiza-storitve-prikljucitve-na-javno-komunikacijsko-omrezje-in-dostopa-do-javno-dostopnih-telefonskih-storitev-na-fiksni-lokaciji-(univerzalna-storitev))

² <https://www.akos-rs.si/pripombe-zainteresirane-javnosti-na-analizo-storitve-prikljucitve-na-javno-komunikacijsko-omrezje-in-dostop-do-javno-dostopnih-telefonskih-storitev-na-fiksni-lokaciji>

V nadaljevanju so podani povzetki posameznih prispevkov v javni razpravi in odgovori agencije na posamezne konkretne predloge ali vprašanja.

Uvodoma A1 Slovenija poudarja, da se strinja s končnimi ugotovitvami agencije glede potrebe po določitvi izvajalca univerzalne storitve priključitve na javno komunikacijsko omrežje in dostopa do javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji ter ohranitvi hitrosti za funkcionalen dostop do interneta s prenosno hitrostjo 4 Mbit/s.

A1 Slovenija navaja, da so v analizi zasledili določene nejasnosti oziroma je zasnovana na način, da pušča odprtih kar nekaj možnosti za bistvena odstopanja oziroma spremembe v času veljavnosti odločbe o določitvi izvajalca predmetne hitrosti (npr. spremembo hitrosti funkcionalnega dostopa do interneta). Zaradi tega A1 Slovenija predlaga, da se analiza ustrezno dopolni ter da se predlogi upoštevajo pri oblikovanju odločbe o določitvi izvajalca predmetne univerzalne storitve.

Po razumevanju A1 Slovenija ja agencija hkrati s predmetno analizo, ki jo mora skladno s 118. členom ZEKom-1 izvesti najmanj šest mesecev pred potekom veljavnosti odločbe o določitvi izvajalca univerzalne storitve, hkrati izvedla tudi preveritev stanja glede prenosne hitrosti, primerne za funkcionalen dostop do interneta v skladu s 124. členom ZEKom-1. Agencija v analizi ocenjuje tudi možnost naložitve obveznosti zagotavljanja funkcionalnega dostopa do interneta s hitrostjo 10 Mbit/s. Po mnenju A1 Slovenija morata biti v tem primeru dva ločena postopka. Če bi agencija želela naložiti obveznost zagotavljanja funkcionalnega dostopa do interneta hitrosti 10 Mbit/s, bi morala določiti hitrost primerno za funkcionalen dostop do interneta v ločenem postopku in to še pred izvedbo analize in šele po določitvi morebiti novo določene hitrosti bi lahko na njeni osnovi izdala novo odločbo o izvajanju predmetne univerzalne storitve.

Agencija v zvezi s pripombo A1 Slovenija pojasnjuje, da je predmetna analiza pripravljena skladno s 6. odstavkom 118. člena ZEKom-1 in je namenjena določitvi izvajalca univerzalne storitve. Analiza prenosnih hitrosti, ki sedaj prevladujejo na trgu, je narejena zaradi ugotavljanja stanja na trgu, pregleda glavnih trendov in ocene njihove intenzivnosti. Brez osnovne analize prenosnih hitrosti bi se lahko zgodilo, da bi agencija določila izvajalca za storitev, ki je po svojih lastnostih za končne uporabnike neuporabna. Po drugi strani je tudi s stališča odziva na predviden javni razpis pomembno za potencialne izvajalce, da vnaprej vedo, ali bo prenosna hitrost ostala še nekaj časa enaka ali pa se bo v kratkem povečala. Navedeno je po mnenju agencije pomembno tudi s stališča regulatorne predvidljivosti.

Agencija poudarja, da sta postopek za določitev izvajalca univerzalne storitve dostopa do telefonskega omrežja in interneta na fiksni lokaciji ter postopek za določitev prenosne hitrosti, primerne za funkcionalen dostop do interneta, med seboj neodvisna. Sedaj veljavna odločba št. 38243-8/2016/4 z dne 24.11.2016 ne določa prenosne hitrosti, ravno tako je ne bo predvidena nova odločba. Prenosna hitrost je določena v Splošnem aktu o prenosni hitrosti primerni za funkcionalen dostop do interneta (Uradni list RS, št. 27/2018). Tudi v primeru, da se v javni razpravi izkaže nedvoumna podpora višji prenosni hitrosti, bo agencija ločeno izvedla celoten postopek v skladu s 124. členom ZEKom-1 in pripravila podrobnejšo analizo tako pozitivnih kot negativnih posledic spremembe prenosne hitrosti in izvedla podrobnejšo javno razpravo fokusirano na spremembo prenosne hitrosti v kateri bo lahko sodelovala vsa zainteresirana javnost, vključno z izvajalcem

predmetne storitve, ter šele nato spremenila predmetni splošni akt.

Po mnenju A1 Slovenija bi bilo spreminjanje Splošnega akta o prenosni hitrosti, primerni za funkcionalne dostop do interneta v času veljavnosti odločbe o določitvi izvajalca univerzalne storitve in naložitev izvajanja nove (višje) prenosne hitrosti pred rokom poteka odločbe pomenilo bistven poseg v veljavno odločbo in regulatorno nesigurnost za izvajalca za določeno območje. Posledično bi to, v primeru uveljavljanja nadomestila za neto strošek izvajanja univerzalne storitve imelo tudi nepredviden finančni vpliv na vse operaterje zavezance za plačilo v sklad. A1 Slovenija nasprotuje spreminjanju hitrosti primerne za funkcionalen dostop do interneta v času trajanja posamezne odločbe o izvajanju univerzalne storitve.

Agencija je mnenja, da je zakonsko predpisano obdobje 5 letih (prvi odstavek 118. člena ZEKom-1) tako dolgo, da ima vztrajanje pri enaki prenosni hitrosti v celotnem obdobju lahko tudi več negativnih kot pozitivnih posledic. Predmetna analiza je pokazala, da je v samo dveh letih močno naraslo število priključkov z višjimi prenosnimi hitrostmi. Agencija opozarja na možnost, da bo z vztrajanjem pri sedanjih prenosni hitrosti skozi celotno petletno obdobje, univerzalna storitev izgubila svoj pomen varnostne mreže pred digitalno izključenostjo. Agencija ima sicer možnost takojšnjega povečanja dvigom prenosne hitrosti do trenutno zakonsko možnega maksimuma, za kar je potreben poseben postopek (kot ugotavlja tudi A1 Slovenija). Izvajanje proces določitve prenosne hitrosti ni smiselno omejiti samo na čas, ko se izvaja tudi postopek določitve izvajalcev univerzalne storitve.

Agencija meni, da napoved možnosti spremembe Splošnega akta o prenosni hitrosti primerni za funkcionalen dostop do interneta pomeni večjo regulatorno predvidljivost, saj so potencialni ponudniki tako opozorjeni na dejstvo, da bo agencija še naprej spremljala stanje na trgu in gibanje števila širokopasovnih priključkov glede na hitrost. Potencialni ponudniki in ostali operaterji lahko na osnovi podatkov o stanju na trgu in napovedi agencije lažje predvidijo prihodnje ukrepe agencije na tem področju.

Po mnenju A1 Slovenija je kakršnokoli povešanje prenosne hitrosti za funkcionalen dostop do interneta neprimerno, saj je po navedbah iz analize razvidno, da je že sama vključitev širokopasovne povezave (ki je v državah EU 1 Mbit/s) v sklop univerzalne storitve prej izjema kot pravilo.

Agencija je mnenja, da je stanje na trgu v posameznih državah članicah zelo različno. Vključitev širokopasovnega dostopa v nabor storitev univerzalne storitve ni sama po sebi slaba, pomeni pa, da se agencija odziva na razvoj trga. Pomen dostopa do interneta je poudaril tudi lani sprejet Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah (v nadaljevanju: Zakonik)³, ki v Prilogi V našteva storitve, ki jih mora omogočati funkcionalen dostop do interneta. Našteti storitve ni mogoče ponujati z zadovoljivo kakovostjo, če se hitrost zniža na 1 Mbit/s.

Po oceni A1 Slovenija je kakršnokoli spreminjanje hitrosti primerne za funkcionalen dostop do interneta v prihodnjih petih letih neprimerno tudi zaradi dejstva, da so v strateških dokumentih države predvideni drugačni mehanizmi za premoščanje digitalne ločnice, s katerimi bo država

---

³ Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah, OJ L 321, 17.12.2018

zagotovila širokopasovni dostop vsem prebivalcem Slovenije (npr. javni razpisi GOŠO za gradnjo širokopasovnih omrežij na ruralu).

Agencija poudarja, da so upravičenci do predmetne storitve samo končni uporabniki, ki te storitve nimajo možnosti dobiti po dostopni ceni na trgu (tretji odstavek 115. člena ZEKom-1). Gradnja večih širokopasovnih omrežij pomeni večjo dostopnost storitve za uporabnike in posledično zmanjšuje število upravičencev, vendar pa gradnja ne pomeni, da lahko agencija odstopi od zahtev po izvajanju univerzalne storitve. Univerzalna storitev je namreč varnostna mreža, ki varuje končne uporabnike na področjih, ki niso zajeta v razpisih oziroma v obdobju, ko širokopasovno omrežje še ni zgrajeno. V primeru, da se bo hitrost dostopa do interneta na trgu bistveno povečala, bi sedanja prenosna hitrost postala neprimerna za odpravo digitalne ločnice.

A1 Slovenija navaja, da je v poglavju Opredelitev izrazov v analizi »dostop na fiksni lokaciji« pojasnjen na način, da ni povsem jasno, kaj je agencija želela zapisati. A1 Slovenija predlaga, da se uporabljen pojem jasneje definira, smiselno upošteva določbo 115. člena ZEKom-1. A1 Slovenija opozarja, da FWBA ne more biti način za izpolnitev obveze zagotavljanja univerzalne storitve in nikakor ne zadosti opredelitvi prve točke 2. odstavka 115. člena ZEKom-1 že v osnovni predpostavki, saj ne nudi dostopa do javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji, pač pa pod omejenimi pogoji, zgolj širokopasovni dostop do mobilnega interneta.

Agencija bo popravila omenjeno definicijo. Nov tekst definicije se glasi (dodan je podčrtani del): »Dostop na fiksni lokaciji pomeni dostop do telekomunikacijskih storitev na lokaciji, kjer se nahaja primarno prebivališče končnega uporabnika (več članov gospodinjstva uporablja isti priključek) in ne zahteve, da mora operater uporabljati fiksno tehnologijo, tj. tehnična sredstva (žična ali brezžična tehnologija), ki omogočajo priključitev, ne smejo biti omejena.«

Glede FWBA agencija poudarja, da je tehnično možno ponujati telefonijo na fiksni lokaciji brez dodatnih tehničnih prilagoditev, samo z dodatno priključitvijo fiksnega telefona. Ponujanje telefonije preko FWBA je po mnenju agencije torej stvar poslovne odločitve ne pa tehničnih omejitev. Agencija FWBA vključuje na podlagi tretjega odstavka 115. člena ZEKom-1, ki pravi, da se priključitev lahko izvede z žičnimi ali brezžičnimi tehnologijami.

A1 Slovenija komentira tudi poglavje 8, Ocena števila upravičencev glede na prenosno hitrost, v katerem je agencija izvedla analizo števila gospodinjstev, ki so potencialno upravičenci do univerzalne storitve dostopa do javnega telekomunikacijskega omrežja za prenos podatkov za dve hitrosti: 4 Mbit/s in 10 Mbit/s. A1 Slovenija ponovno opozarja na nejasno metodologijo izračuna potencialnega števila upravičencev glede na prenosno hitrost. Po mnenju A1 Slovenija je število upravičencev podcenjeno. Agencija v svoji analizi navaja, da so podatki izračunani na podlagi podatkov o baznih postajah, ki so jih posredovali operaterji. Agencija v analizi ne razkrije kriterijev za izračun pokritja, ki pa so po mnenju A1 Slovenija v predmetnem primeru bistveni. Splošni akt o prenosni hitrosti, primerni za funkcionalen dostop do interneta namreč eksplicitno določa prenosne hitrosti (4 Mbit/s k uporabniku in 512 kbit/s od uporabnika). Zagotavljanje konkretnih hitrosti dostopa do interneta na fiksni lokaciji ob zahtevani kakovosti predstavlja poseben izziv za načrtovanje mobilnega omrežja. A1 Slovenija ima na tem področju izkušnje pri gradnji baznih postaj na belih lisah. Obstoječa mobilna omrežja (večinoma) niso grajena z namenom zagotavljanja dostopa do interneta na fiksni lokaciji z

določeno kakovostjo z zajamčeno hitrostjo in zato je splošno predpostavljano, da pokrivanje z mobilnim signalom že kar hkrati izpolnjuje kriterij zagotavljanja funkcionalnega dostopa do interneta na fiksni lokaciji po mnenju A1 Slovenija precenjeno in povsem napačno (posledično število potencialnih upravičencev podcenjeno).

Agencija v svoji analizi navaja nekaj osnovnih podatkov o metodologiji: da je izračunavala na podlagi podatkov, ki so jih posredovali operaterji in ob predpostavki zunanje antene. Metodologija izračuna je enaka metodologiji, ki jo je agencija uporabila pri izračunu izpolnjevanja zahtev o pokrivanju prebivalstva z mobilnim signalom LTE. Agencija se zaveda, da pokritost z mobilnim signalom ne pomeni avtomatsko, da je na konkretni lokaciji možen dostop z ustrežno kakovostjo. Zaradi tega je agencija štela med zadovoljivo pokrita gospodinjstva vsa gospodinjstva, ki imajo na lokaciji stalnega prebivališča zagotovljen bodisi fiksni dostop s hitrostjo 4 Mbit/s bodisi da je na lokaciji prisoten signal vsaj dveh mobilnih operaterjev s kakovostjo, ki omogoča prenosno hitrost 4 Mbit/s. Gospodinjstva, ki ne ustrezajo nobenemu od zgornjih dveh kriterijev je agencija uvrstila med potencialne upravičence do univerzalne storitve. Agencija pri oceni števila upravičencev tudi ni upoštevala hibridnih rešitev (torej kombinacije dostopa na fiksni lokaciji preko fiksnega in mobilnega omrežja), ki ravno tako dostopna na trgu in pomeni cenovno ugodno rešitev za primere, ko fiksno ali mobilno omrežje ni zadostno, da bi samo preko enega omrežja ponudili ustrežno storitev. Agencija ocenjuje, da navedena faktorja kompenzirata morebitno podcenjenost števila upravičencev.

V primeru dviga funkcionalne hitrosti dostopa do interneta na 10 Mbit/s je po mnenju A1 Slovenija ocena o številu gospodinjstev, ki jim obstoječa mobilna omrežja zagotavljajo to hitrost v zajamčeni kakovosti še bistveno bolj podcenjena.

Glede na navedeno določitev hitrosti za funkcionalen dostop do interneta 10 Mbit/s k uporabniku po mnenju A1 Slovenija nikakor ni upravičena in razumna.

Agencija poudarja, da je bil za izračun števila upravičencev za 10 Mbit/s uporabljen enak izračun (s posodobljenimi podatki o baznih postajah), kot za oceno izpolnjevanja obveznosti iz naslova posebnih obveznosti pokrivanja, ki jih je prevzel A1 Slovenija (prej Si.mobil) ob dražbi frekvenc za LTE. Ravno tako je agencija upoštevala oba varnostna faktorja, ki sta navedena v komentarju o podcenjenosti števila upravičencev v primeru, da se ohrani sedaj veljavna prenosna hitrost.

A1 Slovenija na koncu poudari svojo podporo predlogu B, torej imenovanju izvajalca dostopa do telefonije in interneta na fiksni lokaciji za dobo 5 let in ohranitev sedaj veljavne prenosne hitrosti.

Uvodoma Telekom Slovenije povzame regulatorni okvir predmetne univerzalne storitve (Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, 115. člen ZEKom-1, Splošni akt o določitvi prenosne hitrosti primerne za funkcionalen dostop do interneta). Telekom Slovenije po citiranih prvi in drugi točki drugega odstavka 115. člena ZEKom-1, ki določata predmetno univerzalno storitev, pripomni, da je ohranjanje telefaksa neprimerno, saj gre za tehnološko zastarelo rešitev, ki zmanjšuje možnosti izvajalcu storitve.

Agencija se strinja, da bo ob implementaciji Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah v slovenski zakon, ki ureja elektronske komunikacije, treba novelirati vsebino 115. člena ZEKom-1. Trenutno veljavna določba - prva točka drugega odstavka 115. člena ZEKom-1 - pa v nabor storitev, ki sodijo v univerzalno storitev, vključuje priključitev na javno komunikacijsko omrežje na fiksni lokaciji na razumno zahtevo končnega uporabnika, tako da mu to omogoča prenos govornih, podatkovnih in telefaks komunikacij, zato je agencija skladno s to določbo v predmetno obveznost vključila tudi telefaks.

Telekom Slovenije predlaga agenciji, da glede na močno infrastrukturno konkurenco določi več izvajalcev univerzalne storitve, saj sicer diskriminira uporabnike, katerih zahteve se ne štejejo za razumne zaradi možnosti dostopa do alternativnega omrežja, operaterji alternativnih omrežij pa nimajo nobenih obveznosti.

Agencija poudarja, da je univerzalna storitev varnostna mreža za uporabnike, ki sicer nimajo možnosti dostopa do omrežja po razumnih pogojih na trgu. Uporabniki, ki imajo dostop do alternativnega omrežja, sploh niso upravičenci do univerzalne storitve, torej ne predstavljajo bremena za izvajalca univerzalne storitve. V primeru, da je izvajanje univerzalne storitve neupravičeno breme za izvajalca, pa lahko izvajalec v skladu s 125. členom ZEKom-1 zaprosi za nadomestilo neto stroškov.

2. odstavek 117. člena ZEKom-1 dovoljuje agenciji imenovanje večih izvajalcev, tako za različne storitve iz nabora univerzalne storitve, kot tudi za različna geografska območja pri zagotavljanju ene storitve. Agencija je že do sedaj imenovala za izvajanje različnih storitev različne izvajalce (npr. za zagotavljanje dostopa do univerzalnega imenika in službe za dajanje informacij o naročnikih). Imenovanje različnih izvajalcev za eno storitev iz nabora storitev univerzalne storitve po mnenju agencije nima razumne podlage v različnih stanjih posameznih geografskih enot, saj so upravičenci razpršeni povsod po Sloveniji, brez opazne geografske koncentracije, hkrati pa tudi struktura ponudnikov telekomunikacijskih storitev v posameznih razumno velikih geografskih enotah (npr. statističnih regijah) ne odstopa glede na državno povprečje. Večja odstopanja so lahko sicer na nivoju posameznih naselij, vendar so naselja premajhna enota, da bi bilo imenovanje drugega izvajalca storitve ekonomsko upravičeno.

Telekom Slovenije nato predlaga agenciji, da naj upošteva določila Zakonika, saj ta že velja.

Agencija navaja, da pri predmetni storitvi ni bistvenih razlik med sedaj veljavno ureditvijo in novostmi, ki jih uvaja Zakonik. Glavne spremembe so na področju zagotavljanja imenika in javnih telefonskih govorilnic, kar pa je bilo analizirano v ločenih analizah. Poleg tega je Zakonik direktiva in bo njena vsebina v Sloveniji imela pravno veljavo šele, ko bo implementirana v slovenski pravni red. V skladu s 124. členom Zakonika morajo države članice sprejeti in objaviti zakone, potrebne za uskladitev s to direktivo do 21. decembra 2020.

Glede ocene števila upravičencev na univerzalno storitev Telekom Slovenije navaja, da sam nima podatkov, s katerimi razpolaga agencija. V nadaljevanju podaja svoje ugotovitve glede na podatke, ki so dostopni Telekomu Slovenije.

Telekom Slovenije je potrdil navedbe agencije, da fiksna omrežja zagotavljajo pokritost s hitrostjo

najmanj 4 Mbit/s k uporabniku za večino gospodinjstev. Nepokritih ostaja 75.513 gospodinjstev. Telekom Slovenije poudarja, da to velja samo v primeru, če upoštevamo vsa fiksna omrežja in ne samo omrežja Telekoma Slovenije. Nadalje Telekom Slovenije navaja, da je agencija upoštevala samo tržni interes, ki ga je izrazil Telekom Slovenije, ne pa tudi ostali operaterji.

Telekom Slovenije predlaga agenciji, naj naredi tri ločene analize:

1. Pokrivanje omrežja Telekoma Slovenije kot obstoječega in potencialnega izvajalca univerzalne storitve ter z njegove strani izražen tržni interes izgradnje,
2. Pokrivanje omrežja kakšnega drugega potencialnega izvajalca,
3. Pokrivanje vseh telekomunikacijskih omrežij in izražen tržni interes s strani vseh operaterjev v Sloveniji.

Pri prvi analizi Telekom Slovenije ocenjuje, da s fiksnim omrežjem hitrosti 4 Mbit/s ne pokriva cca 200.000 gospodinjstev. Razlika do 75.000 so gospodinjstva, ki jih pokrivajo drugi operaterji. Po mnenju Telekoma Slovenije je agencija tudi ugotovila, da je med 75.000 upravičenimi gospodinjstvi samo 2.000 gospodinjstev, kjer je Telekom Slovenije izrazil tržni interes. Telekom Slovenije tako zaključuje, da ni prisoten na četrtini gospodinjstev in da tam tudi ne namerava graditi. Če se funkcionalna hitrost veča, je število gospodinjstev, kjer Telekom Slovenije nima primernega priključka, samo večje. V primeru zvišanja na 10 Mbit/s, se nepokrivanje zveča za 40.000 gospodinjstev. Telekom Slovenije je izrazil tržni interes samo za 1% od teh dodatnih priključkov.

Agencija poudarja, da mora skladno z določili ZEKom-1 pri analizi števila potencialnih upravičencev upoštevati vsa omrežja, ne samo omrežja trenutnega izvajalca storitve, zaradi tega analizi pod točkama 1) in 2) v predlogu Telekoma Slovenije nista relevantni pri obravnavi problematike števila upravičencev. V tretjem odstavku 115. člena ZEKom-1 je namreč navedeno, da končni uporabnik, ki ima možnost alternativnega dostopa do storitev iz nabora univerzalne storitve po dostopni ceni na trgu, teh storitev ne more zahtevati od izvajalca univerzalne storitve pod pogoji, ki veljajo za univerzalno storitev. Iz navedenega odstavka torej nedvoumno izhaja, da mora agencija upoštevati vsa omrežja, ki ponujajo to storitev. Ker je pod komercialnimi pogoji na trgu dostopna tudi storitev dostopa do interneta na fiksni lokaciji z uporabo mobilnih omrežij po dostopni ceni, je agencija upoštevala tudi to storitev. Na trgu je dostopna tudi storitev hibridnega dostopa (del prenosne hitrosti zagotavlja fiksno omrežje, mobilno pa zagotovi manjkajoče zmogljivosti), ki pa je agencija v svoji analizi ni upoštevala, ker so izračunani podatki za pokrivanje z mobilnim omrežjem pri prenosnih hitrostih manjših od 4 Mbit/s premalo zanesljivi.

Agencija se strinja z ugotovitvijo Telekoma Slovenije, da bi v primeru zviševanja prenosne hitrosti narastlo število upravičencev. Z namenom, da javnosti ponudi relevantne podatke za javno razpravo, je agencija izračunala tudi število upravičencev v primeru dviga prenosne hitrosti na 10 Mbit/s. Višja prenosna hitrost, ki se določa v skladu s 124. členom ZEKom-1, glede na trenutno stanje na trgu ni možna, zato je agencija ni analizirala.

Agencija je tudi preverjala, ali je bil na področjih, kjer se nahajajo upravičenci do univerzalne storitve, izražen tržni interes sedanjega izvajalca univerzalne storitve. Če bo v prihodnje za izvajalca ponovno izbran sedanji izvajalec, bodo ti priključki izzeti pri izračunu morebitnega nadomestila za neto stroške izvajanja storitve, saj bi bil tako priključek istemu izvajalcu na isti lokaciji sofinanciran dvakrat. Še

vedno pa so vsi končni uporabniki, ki imajo stalno prebivališče na lokaciji, kjer je bil izražen tržni interes, upravičenci do univerzalne storitve vse dokler ne bo možna priključitev na novo omrežje. Če je tržni interes izrazil drug operater, je v času do priključitve na novozgrajeno omrežje izvajalec univerzalne storitve upravičen do nadomestila neto stroškov. Agencija je izvedla navedeno analizo samo za tržni interes, ki ga je izrazil Telekom Slovenije zaradi tega, ker iz dosedanjih izkušenj z razpisi za zagotavljanje predmetne storitve, sklepa, da je verjetnost, da bi se na razpis prijavili tudi drugi operaterji, ki so izrazili svoj tržni interes, ni velika. V analizi je sicer agencija opozorila, da se bo upošteval tržni interes novo določenega izvajalca.

Agencija poudarja, da je analizirala trenutno stanje, ki je podlaga za ukrepe. Šesti odstavek 118. člena ZEKom-1 namreč nalaga agenciji, da analizira splošno dostopnost in zmožljivost storitve. Analiza tržnega interesa je dopolnitev analize trenutnega stanja z namenom pridobivanja širše slike.

Telekom Slovenije navaja, da je dne 20.6.2019 prejel poziv za izkaz tržnega interesa za gradnjo širokopasovnih omrežij na seznamu belih lis, na katerem je samo 65.545 gospodinjstev, ki ne morejo dobiti priključka s hitrostjo 30 Mbit/s. Glede na zahtevano hitrost 30 Mbit/s, bi morale biti belih lis precej več od 75.000, za katere agencija ugotavlja, da ne morejo dobiti priključka s hitrostjo 4 Mbit/s. Po analizi OPT trenutno ne more dobiti priključka s hitrostjo 30 Mbit/s 180.000 gospodinjstev. Po mnenju Telekoma Slovenije je razlika med 180.000 gospodinjstvi, ki sedaj nimajo možnosti priključitve s hitrostjo 30 Mbit/s in 65.545 gospodinjstvi, ki so bila označena kot bele lise, izražen tržni interes drugih operaterjev, saj Telekom Slovenije sam namerava zgraditi samo 7.000 priključkov od zgoraj omenjenih 180.000.

Telekom Slovenije ocenjuje, da se bo za polovico od 75.000 gospodinjstev, ki so po njegovem mnenju upravičeni do funkcionalnega dostopa do interneta, rok za izgradnjo omrežja po pogodbi z DID izteče konec letošnjega leta, oziroma najkasneje v prihodnjem letu. Preostala polovica bo zgrajena na podlagi tržnega interesa izraženega februarja letos ter na osnovi participirane izgradnje GOŠO 4, torej bodo vsa predmetna USO gospodinjstva pokrita konec leta 2022.

Agencija poudarja, da število upravičencev ni 75.000, kot napačno navaja Telekom Slovenije, temveč 1.556. 75.513 gospodinjstev nima dostopa preko fiksnega omrežja, vendar pa je večini teh uporabnikov možno zagotoviti dostop do interneta na fiksni lokaciji preko mobilnega omrežja.

Agencija ne more komentirati hitrosti izvajanja sedaj podpisanih pogodb z DID, ker ne razpolaga z zadnjimi podatki. Operaterji namreč o zgrajenih priključnih točkah poročajo z zamikom.

Na osnovi ocene, da Telekom Slovenije ne pokriva 25% gospodinjstev z omrežjem, ki omogoča 4 Mbit/s in da tam tudi ne namerava graditi ter na osnovi tega, da je na teh gospodinjstvih zaveza za izgradnjo s strani drugih operaterjev, Telekom Slovenije ne vidi druge opcije, kot da se sprejme predlog A, **izvajalca dostopa do interneta in fiksnega omrežja se ne določi**. Telekom Slovenije še dodaja, da ima agencija tudi možnost imenovanja večih izvajalcev, česar pa ni predlagala.

Predlog po mnenju Telekoma Slovenije podpira tudi dejstvo, da so od junija 2018, ko je bil uveljavljen Splošni akt o prenosni hitrosti, primerni za funkcionalen dostop do interneta, za to storitev povpraševali samo trije uporabniki. Po preveritvi na agenciji je bilo ugotovljeno, da imajo vsi trije na

voljo alternativni dostop, vendar jim je Telekom Slovenje vseeno ponudil storitev satelitskega interneta, za katerega so se odločili pod komercialnimi pogoji. Zaradi tega Telekom Slovenije meni, da bi bilo kakršnokoli večanje obveznosti nepotrebno in nesorazmerno.

Agencija ugotavlja, da je univerzalna storitev varnostna mreža za tiste uporabnike, ki dostopa do interneta in do telefonskega omrežja na fiksni lokaciji ne morejo dobiti na noben drug način in niso pripravljeni čakati na pokrivanje belih lis. Storitev mora izvajalec zagotoviti na najbolj ekonomičen način.

Glede na majhno število prošenj je agencija mnenja, da izvajanje storitev ne predstavlja velikega bremena za vsakokratnega izvajalca. Hkrati majhno število prošenj potrjuje analizo agencije, da je število upravičencev majhno. Kljub majhnemu številu pa je agencija mnenja, da je obveznost smiselno ohraniti, saj so posledice digitalne izključenosti tudi majhnega števila prebivalcev nesprejemljive, še zlasti na območjih, ki so že tako redko naseljena in nimajo najsodobnejše infrastrukture za zagotavljanje elektronskih komunikacij.

*Agencija na podlagi rezultatov analize in mnenja iz javne razprave zaključuje, da bo začela postopek javnega razpisa za imenovanje izvajalca predmetne storitve iz nabora storitev univerzalne storitve pod pogoji, ki so opisani v predlogu B, **torej imenovanje izvajalca dostopa do telefonskega omrežja in interneta na fiksni lokaciji za dobo 5 let in ohranitev sedaj veljavne prenosne hitrosti.***